İKV BİLGİ NOTU

OECD EĞİTİME GENEL BAKIŞ RAPORU

Deniz Bal, İKV Uzmanı

OECD tarafından hazırlanan Eğitime Genel Bakış 2026 (*Education at a Glance*) isimli rapor başarı, kayıt, finansman ve eğitim sistemlerinin organizasyonu gibi konuları kapsıyor. Rapor, dünyadaki eğitim sistemleri üzerine karşılaştırılabilir veriler sunuyor. 2026 versiyonu ise özel olarak öğrenmen açığına odaklanıyor ve bu durumun ülkelerin üzerindeki etkisini ve eğitim sistemlerinin bu duruma nasıl cevap verebileceğini inceliyor.

Önemli Bulgular

- OECD ülkelerindeki ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin %9,1'i tam anlamıyla nitelikli değil.
- 2024-2025 eğitim yılı içerisinde OECD ülkelerindeki tam anlamıyla nitelikli öğretmenlerin %6,4'ü mesleklerini bıraktı.
- OECD ülkelerindeki ortaokul öğretmenlerinin %8,4'ü ikinci bir kariyer olarak öğretmenlik yapıyor.

Öğretmen Açığı

Öğretmen açığı OECD ülkelerindeki eğitim sistemini en çok etkileyen faktör fakat bu durumun büyüklüğü ülkeden ülkeye değişiklik gösteriyor. 2024-2025 öğretim yılının başında Letonya ve Lüksemburg'daki ortaöğretim öğretmeni pozisyonlarının %4'ü boşta kaldı. Verilerin mevcut olduğu diğer ülkelerde bu durum genel olarak %3'ün, bazı ülkelerde de %1'in altında kaldı.

Uzun süreli devamsızlıklar personel üzerindeki baskıyı artırabiliyor. İki aydan uzun süre görevden uzak kalan öğretmenlerin oranı Avusturya'da %11'e, Kore'de ise %9'a ulaştı.

Tablo 1. Okul Yılı Başlamadan Önce Gerekli Nitelikli Öğretmen Açığı 2024-2025

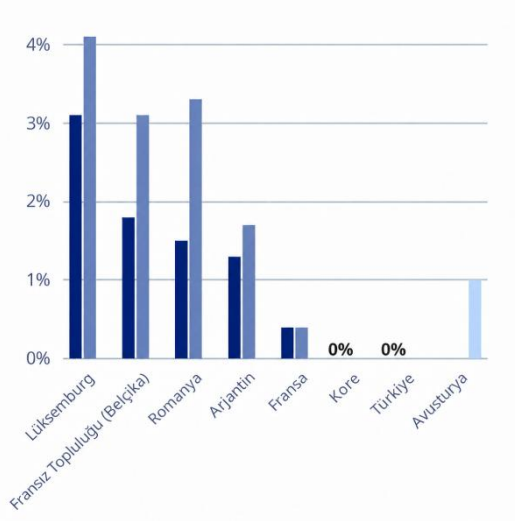

Öğretmen açığı ülkeler içinde de eşit dağılmıyor. Sorun genellikle uzak veya dezavantajlı bölgelerde daha belirgin hâle gelirken, bazı derslerde daha yoğun hissediliyor. Özellikle matematik ve fen bilimleri öğretmenlerinde açık daha yaygınken, sanat, sosyal bilimler ve beden eğitimi alanlarında bu sorun görece daha sınırlı kalıyor.

Kaynak: *OECD*

Öğretmen Maaşları

Öğretmen maaşlarına bakıldığında Türkiye, 28 ülke içerisinde son sırada yer alıyor. Satın alma gücü hesaba katıldığında ise Türkiye'nin sıralaması ilkokul öğretmen maaşlarında 11'inci sıraya, ortaokul öğretmen maaşlarında ise 17'nci sıraya yükseliyor. İlkokul öğretmenlerine en yüksek maaş veren ülke Danimarka oldu. Danimarka'yı ise sırayla İzlanda, İrlanda, Almanya ve Avusturya takip ediyor.